

Karel Havlíček Borovský – Tyrolské elegie

Video: [Jak vypadalo Havlíčkovy vyhnanství v Brixenu?](#)

Zadání: Zamysli se a popiš, jak si představuješ vyhnanství.

Podívej se, jak vypadá Brixen a kde žil K. Havlíček Borovský ve vyhnanství.

Přečti si část dopisu, který napsal Borovský Palackému tu osudnou noc.

Dopis Karla Havlíčka Borovského Františku Palackému

Brixen 23.12.1851

Vysoce vážený pane!

... Příhody mé na cestě nebudu popisovat, ačkoli byly dosti znamenité: přihodilo se mi mezi jiným v Alpách, že se nám koně splašili, že ostatní z kočaru vyskákali a já sám (ani kočí ne) na kočáře zůstal a čtyřmi koňmi cvalem do své deportace ujížděl, až se mi poštětilo opratí se zmocniti a koně zastaviti. To vše hodlám časem svým humoristicky popsat, neboť ráčíte pozorovat, že ani zde jsem neztratil dobrou mysl a především své staré smýšlení. Život zde povedu velmi podivný, a naděje na vysvobození z tohoto vězení tyrolského nespívá mi snad. Také nevím, kdo vlastně je původcem mého deportování; rozkaz byl od Bacha a zde mi pravili, že to stvrzeno jest od císaře.

(zkráceno)

Znáš ještě někoho z historie, kdo byl ve vyhnanství?

Zadání:

Vyznač v textu všechna slova, kterým nerozumíš. Následně si vyhledej jejich význam a připiš si jej vedle nich.

Jaká je dle tvého názoru příčina vyššího výskytu slov, kterým nerozumíš?

VIII.

Teď, měsíčku, nechme elegie
a přejdeme v heroický tón,
nebo co ti teď chci vypravovat,
to byl čertův shon.

Ach, to byla pro mne chutná chvílka!
neboť neznám žádnou větší slasť,
nežli vidět slavnou policii
ouzkostí se třást.

Bez kočího, bez opratí, po tmě,
u silnice propast místo škarpy:
tak jsem cválal sám a sám v kočáře
jako vítr s Alpy.

Cesta z Reichenhallu do Weidringu
ty ji musíš taky dobře znát –
ta se nedá žádnou ordonancí
přektrojovat.

Napadnul mi – jsemť já čtenář bible –
o Jonáši smutný příběh ten,
jak jej z loďky k utišení moře
vyhodili ven.

Svěřiti svůj osud také jednou
koňům splašeným se já mám bát?
občan rakouský? což se mi může
horšího již stát?

Hory, skály ohromnější ještě
než jest hlouposť mezi národy,
vedle cesty propasť bezedná jak
držka armády.

„Metějme los“, pravím, „mezi námi
musí někdo velký hříšný být,
a ten k usmíření nebes musí
z vozu vyskočit“.

Tak jsem s chladnou resignací v hlavě,
v hubě ale vřelou cigaru,
čerstvěj' než car ruský přijel k poště
v dobrém rozmaru.

Temná noc, jak naše svatá církev,
a my jedem' s kopce jako mžik;
darmo křičí Deder: „Drž koně!“
prázdný je kozlík.

Jen to vyřknu, ejhle! policajti
ani svědomí nezpytovali
a kajcně vyrazivše dvířka,
z vozu vyskákali.

Tam jsem zatím – mustr delikventů –
bez ochrany povečeřel hezky,
než za mnou stráž s odřenými nosy
přikulhala pěšky.

Kočár praští a koně ve větru,
již je ďábel horempádem nese,
a postilion někde tam za kopcem
do dýmky si křeše.

Ach! ty světe, obrácený světe!
vzhůru nohami ve škarpe leží stráž,
ale s panem delikventem samým
kluše ekvipáž.

Já spal dobře, ale policajti
měli tu noc ve Weidringu zlou:
mazali si špiritusem záda,
nosy arnikou.

Dolů jako s věže cesta plytká,
vůz jak šipka klouže hý a hat,
snad nás hodlá někde do propasti
internirovat.

Ach, ty vládo, převrácená vládo!
národy na šňůrce vodit chceš,
ale čtyřmi koňmi bez opratí
vládnout nemůžeš!

Tu je konec této epopeje,
k níž jsem nepřibánil ani chlup,
podnes ti to poví e Weidringu
postmistr Dahlrupp.

Autor: Jitka Fojtíková

Toto dílo je licencováno pod licencí Creative Commons [CC BY-NC 4.0].

Licenční podmínky navštivte na adrese [<https://creativecommons.org/choose/?lang=cs>].